

Promo-LEX a informat Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei despre ineficiența mecanismului de sesizare și raportare a relelor tratamente comise în detenție

Promo-LEX a informat Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei despre ineficiența mecanismului de sesizare și raportare a relelor tratamente comise în detenție

www.promolex.md

Asociația Promo-LEX a expediat o comunicare în adresa Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei în contextul examinării executării măsurilor generale de către Guvernul Republicii Moldova în grupul de cauze Levința contra Republicii Moldova (nr. 17332/03).

Acest grup de cazuri se referă, în principal, la tratamente inumane sau tortură în custodia poliției, inclusiv în vederea

obținerii de declarații, la lipsa unor investigații efective în acest sens (încălțări substanțiale și procedurale ale articolului 3) și la lipsa unei căi de atac eficiente (încălțări ale articolului 13).

De asemenea, acest grup de cauze include cauzele Eduard Popa, Cantaragiu, Boboc și alții în care sunt evidențiate încălțări ale dreptului la viață în timpul acțiunilor poliției și investigații insuficiente privind acestea (încălțări ale articolului 2). Cauza Levința indică neglijența autorităților de a oferi asistență medicală adecvată în timpul detenției și condamnarea bazată pe mărturisiri obținute prin tortură (încălțare a articolului 3). Cauza D. se referă la o detenție ilegală în 2009 (încălțare a articolului 5 § 1), iar cauza Matasaru menționează o informare întârziată despre motivele arestării în 2009 (încălțare a articolului 5 § 2). Cauza Muradu subliniază încălțări ale dreptului la justiție, acces la dosar și la un avocat, și lipsa compensațiilor pentru aceste încălțări. În final, cauza Straisteanu și Agachi evidențiază interceptarea secretă și ilegală a unui reclamant în 2005 (încălțare a articolului 8).

Comitetul de Miniștri a revizuit cazurile de tratament necorespunzător aplicat de poliție în Republica Moldova în cadrul celei de a 1411-a reuniuni DH din septembrie 2021, unde a:

- Apreciat progresele realizate de autorități, confirmate de observațiile Comitetului european pentru prevenirea torturii din 2020.
- Remarcat existența unui număr semnificativ de plângeri și a încurajat o politică de „toleranță zero”.
- Salutată decizia Curții Constituționale privind participarea victimelor în procedurile penale și solicitat informații despre modificările Codului de procedură penală.
- Cerut clarificări până la 31 martie 2022 pe mai multe teme, inclusiv:

- Motivele reducerii numărului de cauze penale pornite;
 - Practicile de suspendare a ofițerilor de poliție;
 - Asigurarea accesului deținuților la asistență medicală fără a încălca articolul 3.
 - Prevenirea detenției ilegale cu încălcarea articolului 5 § 1.
- Subliniat preocupările legate de confidențialitatea examinărilor medicale în detenție și a solicitat măsuri și informații actualizate.

La 23 iunie 2023, Guvernul Republicii Moldova a prezentat Raportul de acțiune actualizat. Acesta a furnizat informații cu privire la măsurile individuale planificate pentru a aborda situația reclamanților. În ceea ce privește măsurile generale, Guvernul a furnizat unele date statistice privind relele tratamente, precum și informații cu privire la instruirea relevantă furnizată pentru profesioniștii din domeniul juridic.

În acest sens, Asociația Promo-LEX, în comunicarea sa adresată Comitetului de Miniștri, s-a referit la următoarele aspecte:

- Investigarea cazurilor de tortură și/sau rele tratamente efectuate de către procurorii specializați în combaterea torturii.
- Ineficiența mecanismului de sesizare și raportare a relelor tratamente comise în detenție (Ordinul 77/2013).
- Cazurile care relevă probleme sistemice privind ineficiența investigării relelor tratamente.

Cu referire la judecarea și investigarea cazurilor de tortură, Promo-LEX a indicat că în cazurile de rele tratamente din Moldova, rata de achitare rămâne a fi considerabil de mare, ajungând la 21% în 2021 și scăzând ulterior la 14% în 2022. Acest lucru este deosebit de semnificativ în comparație cu rata medie de achitare pe țară de 1,75-2%. O astfel de diferență marcantă atestă indirect calitatea slabă a

investigațiilor privind relele tratamente și, posibil, indică probleme sistemice în ceea ce ține de examinarea cauzelor în instanța de judecată.

Cu referire la ineficiența mecanismului de sesizare și raportare a relelor tratamente comise în detenție Promo-LEX a indicat că, de la intrarea în vigoare a Regulamentului [\[1\]](#) (aprobat prin Ordinul 77/2013), mai puțin de 1% din leziunile corporale au fost înregistrate în conformitate cu prevederile acestuia. Totodată, doar o treime din leziunile corporale, care reprezintă cazuri stipulate ca pretinse cauze de rele tratamente au fost raportate către procuratură și mai puțin de 4% din acestea au fost examinate în corespundere cu prevederile Codului de Procedură Penală. La etapa de identificare și înregistrare a potențialelor situații de rele tratamente se constată eșecul autorităților și ineficiența organelor de control în vederea evidenței corespunzătoare a datelor, dar și lipsa confidențialității acestora. Pe de altă parte, lipsa mecanismelor și procedeele tehnice de raportare imediată și directă către procuratură, criza acută de personal și suprasolicitementul angajaților sistemului penitenciar din țară, nu favorizează raportarea promptă și eficientă a potențialelor situații de rele tratamente. În acest sens, Asociația Promo-LEX a făcut referire în comunicare la constatările realizate de avocați în procesul de acordare a asistenței juridice pe cauza Brăguța, aflat în custodia poliției, în care mecanismul de raportare a torturii și relelor tratamente aprobat prin Ordinul 77/2013 nu a funcționat.

Potrivit lui Vadim Vieru, avocat și Director de Program în cadrul Asociației Promo-LEX: „executarea măsurilor generale stabilite de Comitetul de Miniștri sunt cruciale pentru a preveni tratamentul inuman și degradant, inclusiv în poliție și să asigure investigarea eficientă a acestor fapte. În acest sens, Promo-LEX a furnizat în comunicarea sa recomandări care ar urma să fie adresate Guvernului cu referire la aplicarea

eficiență a Ordinului 77/2013. Punerea în aplicare a mecanismul stabilit de regulament, este esențială pentru oferirea garanțiilor împotriva relelor tratamente. Acesta mecanism urmează să fie reanimat și susținut de un sistem de monitorizare regulat și independent, capabil să facă vizite în penitenciar, precum și să fie asigurată investigarea eficientă și promptă a tuturor informațiilor cu potențial de rele tratamente de către un organ competent.”

Comunicarea integrală transmisă de Promo-LEX către Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei este disponibilă, în limba engleză, pe acest [link](#).